

LUONNOS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ASUINRAKENNUSTEN JA ASUNTOJEN KORJAUSAVUSTUKSISTA

Pääasiallinen sisältö

Tasavallan presidentti on 9.12.2016 vahvistanut asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016). Laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017. Kyseisen lain nojalla avustusten käyttötarkoituksista ja avustuksen määrän perusteena olevista hyväksyttävistä kustannuksista sekä iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen osalta korkeampaan avustuksen enimmäisosuuteen oikeuttavista erityisistä syistä ja mainitun avustuksen myöntämisessä noudatettavasta tarveharkinnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Ehdotus

Taustaa

Ehdotettu valtioneuvoston asetus säädettäisiin asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (jäljempänä korjausavustuslaki) nojalla. Siinä säädettäisiin sekä hissi- ja esteettömyysavustuksen että iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen osalta siitä, mitä hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan sisällyttää. Iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen osalta säädettäisiin lisäksi tarkemmin avustuksen käyttötarkoituksesta, korotettuun enimmäisosuuteen oikeuttavista syistä, tulorajoista ja varallisuuden arvioinnista.

Korjausavustuslailla kumottiin asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annettu laki (1184/2005), jossa säädettiin hissi- ja esteettömyys- sekä iäkkään ja vammaisen henkilön korjausavustuksen lisäksi myös neljästä muusta avustuksesta ja kuntien ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) toimivallasta. Samalla kumoutui mainitun lain nojalla säädetty asetus (128/2006), jossa oli tarkempia säännöksiä myös näistä muista avustuksista ja ARA:n ja kuntien tehtävistä.

Yksityiskohtaiset perustelut

Ehdotetun asetuksen 1 pykälässä täsmennettäisiin, mitä korjausavustuslain 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetaan iäkkään tai vammaisen henkilön asunnolla, jonka korjaamista voidaan tukea avustuksella. Pykälän mukaan iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustusta voitaisiin myöntää sellaisessa asunnossa toteutettavaan toimenpiteeseen, jossa pysyvästi asuvaan ruokakuntaan kuuluu vähintään yksi vähintään 65-vuotias henkilö, taikka henkilö, jolla vamman tai sairauden vuoksi on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoritua tavanomaisista elämän toiminnoista. Säännös vastaisi asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun asetuksen (128/2006) 2 pykälän säännöstä eikä soveltamiskäytäntöä ole tarkoitus muuttaa.

Asetuksen 2 pykälässä säädettäisiin tarkemmin, mitä korjausavustuslain 4 pykälässä tarkoitettuihin hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan sisällyttää. Säännös koskee sekä korjausavustuslain 2 pykälän 1 momentin 1 kohdassa mainittua hissi- ja esteettömyysavustusta että 2 pykälän 1 momentin 2 kohdassa mainittua iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustusta.

Ehdotetun pykälän mukaan hyväksyttäviin kustannuksiin voitaisiin sisällyttää toimenpiteen edellyttämien rakennustarvikkeiden ja rakennukseen kiinteästi asennettavien laitteiden hankintakustannukset, vesi-, viemäri-, sähkö- ja kaukolämpöön liittymismaksu sekä kustannukset arviointi-, tutkimus-, laatu-, suunnittelu-, rakennus-, asennus-, katselmus-, säätö-, mittaus- ja purkutöistä sekä töiden valvonnasta, ei kuitenkaan laskennallista kustannusta omasta työstä tai vastikkeetta tehdystä työstä. Säännös vastaisi asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveystaitta-avustuksista annetun asetuksen 24 pykälän säännöstä eikä soveltamiskäytäntöä ole tarkoitus muuttaa.

Asetuksen 3 pykälässä tarkennettaisiin, mitä korjausavustuslain 4 pykälän 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettut, korotettuun iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen enimmäisosuuteen oikeuttavat erityiset syyt ovat. Pykälän mukaan tällaiseksi erityiseksi syyksi voitaisiin katsoa se, että ruokakuntaan kuuluva iäkäs tai vammaisen henkilö joutuisi ilman korjaustoimenpiteitä välittömästi muuttamaan pysyvästi pois asunnosta liikkumisesteiden vuoksi tai sen vuoksi, ettei asunnossa voida antaa hänen tarvitsemiaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Erityiseksi syyksi voitaisiin katsoa myös se, että ruokakuntaan kuuluu rintamaveteraani tai rintamaveteraanin leski ja ruokakunnan taloudellinen asema huomioon ottaen tavanomaista avustusta korkeamman avustuksen myöntäminen on erityisen tarpeellista. Säännös vastaisi asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveystaitta-avustuksista annetun asetuksen 7 pykälän säännöstä eikä soveltamiskäytäntöä ole tarkoitus muuttaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, mitä rintamaveteraanilla tarkoitetaan.

Asetuksen 4 pykälässä säädettäisiin iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjausavustuksen myöntämisessä noudatettavista ruokakunnan tuloille asetettavista enimmäisrajoista. Pykälä vastaisi asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveystaitta-avustuksista annetun asetuksen 3 ja 4 pykälän säännöksiä eikä soveltamiskäytäntöä ole tarkoitus muuttaa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tulo rajoista, joihin hakijan ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden pysyvien kuukausitulojen tulee mahtua, jotta ruokakunnan tuloja voitaisiin korjausavustuslain 8 pykälän mukaisesti pitää vähäisinä. Yhden henkilön ruokakunnassa enimmäistuloraja olisi 1760 euroa, kahden henkilön ruokakunnassa 2940, kolmen 3920 ja neljän 4995 euroa kuukaudessa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tulorajoista, joita sovellettaisiin 1 momentin tulorajojen asemesta, jos ruokakuntaan kuuluu rintamaveteraani tai rintamaveteraanin leski. Nämä tulorajat olisivat noin 30 prosenttia korkeammat kuin 1 momentissa säädetyt tulorajat. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tulorajojen korottamisesta 875 eurolla kutakin lisähenkilöä kohden, jos ruokakuntaan kuuluu enemmän kuin neljä henkilöä. Momentissa säädettäisiin myös, ettei yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) mukaista asumistukea eikä mainitun lain 15 pykälässä mainittuja tuloja lueta ruokakuntaan kuuluvan henkilön tuloiksi.

Asetuksen 5 pykälässä säädettäisiin tarkemmin varallisuuden huomioimisesta. Korjausavustuslain 8 pykälän mukaan ruokakunnan tulee olla sosiaalisesti sekä tulojensa

ja varallisuutensa vähäisyyden vuoksi kokonaisuutena arvioiden sellaisessa asemassa, että avustuksen myöntäminen on tarpeen korjaus- tai muiden avustettavien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Ehdotettu asetuksen 5 pykälä vastaisi asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun asetuksen 5 pykälää eikä soveltamiskäytäntöä ole tarkoitus muuttaa. Ehdotetun pykälän mukaan varallisuutena otetaan huomioon ruokakuntaan kuuluvien yhteenlaskettu varallisuus, jollei se ole välttämätön ruokakuntaan kuuluvien elinkeinon tai ammatin harjoittamista varten kohtuullisen toimeentulon hankkimiseksi. Ruokakunnan omassa vakituksessa asuinkäytössä olevaa asuntoa ei oteta huomioon varallisuutta arvioitaessa. Se, mitä voidaan pitää vähäisenä varallisuutena ruokakunnalle, edellyttää tapauskohtaista harkintaa, sillä eri varallisuuslajien realisointimahdollisuudet ovat erilaiset ja ruokakuntien kokoonpanot ja tilanteet moninaiset. Harkinnasta vastaa valtionapuviranomaisena toimiva ARA. ARA on aikaisempaan korjausavustuslakiin ja -asetukseen perustuvassa korjausavustusohjeessaan esittänyt suuntaa-antavan ohjeistuksen, mitä pääsääntöisesti voidaan pitää korjausavustuslain mukaisena vähäisenä varallisuutena. ARA:n ohjeen mukaan korjaustoimenpiteen jälkeen jäävänä vähäisenä varallisuutena pidetään pääsääntöisesti noin 10 000 euroa henkilöä kohden. Tilanteiden moninaisuutta kuvaa ohjeen maininta, jonka mukaan varat voivat olla jonkin verran suuremmat, jos on tiedossa, että hakijalla on lähitulevaisuudessa tulossa välttämättömiä menoja. Tällaisia ovat esimerkiksi sairaanhoitokulut tai osakeasunnossa asunto-osakeyhtiötalon muut korjauskustannukset.

Ehdotuksen vaikutukset

Asetusehdotukseen sisältyvät säännökset vastaavat asiallisesti aikaisemman asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun asetuksen asianomaisia säännöksiä. Asetusehdotus ei siis sisällä muutoksia eikä sillä siten ole vaikutuksia nykytilaan nähden.

Ehdotetussa asetuksessa on uudella korjausavustuslailla toteutetusta avustusmuotojen karsimisesta ja toimivallan siirrosta kunnilta ARA:lle johtuen yli 20 pykälää vähemmän kuin aikaisemmassa asetuksessa, joten sen voidaan arvioida olevan yksinkertaisempi soveltaa ja mahdollisten hakijoiden ymmärtää.

Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu ympäristöministeriössä yhteistyössä ARA:n kanssa. Esitys on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä.

Asetusluonnoksesta ei pyydetty lausuntoja, koska siinä ei ehdoteta muutoksia nykytilaan nähden ja koska asetuksen keskeinen sisältö, kuten tulorajat ja iäkkään ja vammaisen henkilön määritelmät, kuvattiin lausuntokierroksella olleessa luonnoksessa hallituksen esitykseksi asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuslaista.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017, eli samaan aikaan kuin asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annettu laki. Tästä säädetäisiin asetuksen 6 pykälässä.